

Lausunto

14.9.2020

VN/2983/2020
VN/2983/2020-TEM-42

Ympäristövaliokunnalle

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi energiatehokkuuslain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta (HE 104/2020 vp)

Asiantuntijakuuleminen 15.9.2020; Työ- ja elinkeinoministeriön lausunto

Hallitus antoi 17.6.2020 eduskunnalle esityksen laeiksi energiatehokkuuslain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta (HE 104/2020 vp). Hallituksen esityksen taustalla on EU:n energiatehokkuusdirektiivin muutoksen (Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2018/2002 energiatehokkuudesta annetun direktiivin 2012/27/EU muuttamisesta). Muutosdirektiivin säännökset kaukolämmityksen, kaukojäähdytyksen ja lämpimän käyttöveden mittauksesta ja laskutuksesta on pantava kansallisesti täytäntöön 25.10.2020 mennessä. Muutoksia tarvitaan energiatehokkuuslakiin, asunto-osakeyhtiölakiin, aravarajoituslakiin sekä lakeihin asuinhuoneiston vuokrauksesta, asumisoikeusasunnoista, sekä vuokra-asuntolainojen ja asumisoikeustalolainojen korkotuesta. Lainsäädäntömuutokset on valmisteltu yhteistyössä työ- ja elinkeinoministeriön, oikeusministeriön ja ympäristöministeriön kesken. Työhön on osallistunut myös Energiavirasto.

Tässä lausunnossa selostetaan yleisesti energiatehokkuusdirektiivin muutoksen sisältö siltä osin kuin koskee käsiteltävänä olevaa hallituksen esitystä, sekä energiatehokkuuslakiin ehdotettujen muutosten sisältö. Lisäksi käsitellään lyhyesti energiatehokkuuslakiin ja tuotteiden ekologiselle suunnittelulle ja energiamerkinneille asetettavista vaatimuksista annettuun lakiin ehdotettuja oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetusta laista johtuvia muutoksia. Muita hallituksen esityksen sisältämiä lakiehdotuksia käsitellään oikeusministeriön ja ympäristöministeriön lausunnoissa.

Työ- ja elinkeinoministeriö esittää kunnioittavasti lausuntonaan seuraavaa:

Direktiivi (EU) 2018/2002

Vaatus mittareiden tarjoamisesta

Direktiivin uudessa 9 a artiklassa säädetään mittareiden tarjoamisesta kaukolämmityksen ja -jäähdytyksen loppuasiakkaille sekä mittarin asentamisesta rakennuksen lämmönvaihtimeen tai toimituspisteeseen, jos lämpö ja jäähdytys tulevat useille rakennuksille yhteisestä keskitetystä lähteestä tai kaukolämpö- tai kaukojäähdytysjärjestelmästä. Aiemmasta

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Työ- ja elinkeinoministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 32
00023 Valtioneuvosto

Aleksanterinkatu 4

0295 16001
+358 295 16001

09 1606 2160
+358 9 1606 2160

www.tem.fi

poiketen artikla ei enää edellytä, että mittari antaa tiedon kulutuksen todellisesta ajoittumisesta, ja samalla reunaehdot mittarin tarjoamiselle on poistettu. Ennen muutosta direktiivi edellytti mittaria tarjottavan, mikäli se on teknisesti mahdollista, taloudellisesti järkevää ja oikeassa suhteessa mahdollisiin energiansäästöihin. Lisäksi mittari oli tarjottava aina, kun a) olemassa oleva mittari korvattiin, paitsi jos se oli teknisesti mahdotonta tai se ei ollut kustannustehokasta; tai b) kyse oli direktiivin 2010/31/EU mukaisesti uuteen rakennukseen tai sellaiseen rakennukseen, johon suoritetaan laajamittaisia korjauksia, sijoitettavasta uudesta liittymästä.

Vaatus huoneistokohtaisista mittareista

Direktiivin uudet säännökset mittauksesta ja laskutuksesta edellyttävät, että uusiin moniasuntoisiin ja monen käyttötarkoituksen rakennuksiin on niiden asuinkäytössä oleviin osiin asennettava huoneistokohtaiset etäluettavat lämpimän käyttöveden kulutusmittarit.

Tämän lisäksi direktiivi edellyttää lähtökohtaisesti myös lämmitys- ja jäähdytysenergian kulutuksen käyttäjäkohtaista mittausta. Tästä vaatimuksesta on kuitenkin mahdollista poiketa joko teknisen toteuttamiskelvottomuuden tai kustannustehottomuuden perusteella. Vaatus on ollut direktiivissä jo ennen nyt täytäntöön pantavaa muutosta. Suomi on hyödyntänyt poikkeusmahdollisuuden kustannustehottomuuden vuoksi.

Vaatus kulutukseen perustuvasta laskutuksesta

Direktiivi edellyttää, että mittareiden tultua asennetuiksi laskutus perustuu mitattuun kulutukseen. Laskutus- ja kulutustietojen on oltava luotettavia, täsmällisiä ja todelliseen kulutukseen perustuvia.

Mitattuun kulutukseen perustuvan laskutuksen tulee tapahtua vähintään kerran vuodessa.

Vaatus etäluettavuudesta

Direktiivi edellyttää, että 25.10.2020 jälkeen asennettavat mittarit ja lämmityskustannusten jakolaitteet ovat etäluettavia, eli ne voidaan lukea viestintäverkon kautta rakennuksen ulkopuolelta. Jo asennettujen mittareiden etäluettavuudelle on direktiivissä säädetty siirtymäaika ja poikkeusmahdollisuus. Tämä koskee sekä vesi- että lämpöenergiamittareita.

Mittarit on muutettava etäluettaviksi tai korvattava etäluettavilla laitteilla 1.1.2027 mennessä, paitsi jos jäsenvaltio osoittaa, ettei tämä ole kustannustehokasta.

Lämmityksen, jäähdytyksen ja lämpimän käyttöveden kustannusten jakaminen

Direktiivi edellyttää, että jäsenvaltioilla on käyttäjäkohtaisen kulutuksen laskennan avoimuuden ja täsmällisyyden varmistamiseksi voimassa läpinäkyvät, julkisesti saatavilla olevat kansalliset säännöt lämpimän käyttöveden sekä lämmityksen ja jäähdytyksen kulutuksen kustannusten jakamisesta moniasuntoisissa tai moneen eri tarkoitukseen käytettävissä rakennuksissa, joille toimitetaan kaukolämpöä tai –jäähdytystä, tai joissa omat yhteiset lämmitys- tai jäähdytysjärjestelmät ovat yleisiä. Sääntöihin on tarvittaessa sisällyttävä ohjeita tavasta jakaa lämpimään käyttöveteen käytetyn energian kustannukset.

Kulutus- ja laskutustietojen toimittaminen

Direktiivi edellyttää lämmityksen, jäähdytyksen ja lämpimän käyttöveden kulutus- ja laskutustiedoilta luotettavuutta, täsmällisyyttä ja todelliseen kulutukseen tai lämmityskustannusten jakolaitteiden lukemiin perustumista. Laskutus voi perustua arvioituun kulutukseen tai kiinteään määrään ainoastaan, jos loppuasiakas tai loppukäyttäjä ei ole ilmoittanut mittarilukemaa kyseiseltä laskutuskaudelta.

Loppuasiakkaalle ja loppukäyttäjälle tulee tarjota mahdollisuus saada laskunsa ja laskutustietonsa sähköisesti.

Lisäksi direktiivi listaa liitteessään (uusi VIIa liite) joukon toimitettavia tietoja. Tällaisia tietoja ovat mm. voimassa olevat energian tosiasialliset hinnat ja todellinen kulutus, tiedot käytetystä polttoaineseokoituksesta sekä siihen liittyvistä vuotuisista kasvihuonekaasupäästöistä sekä tiedot jäsenvaltioissa sovellettavista asiaankuuluvista valitusmenettelyistä, oikeusasiamiehen palveluista tai vaihtoehtoisista riitojenratkaisumekanismeista.

Jos etäluettavat vesimittarit on asennettu, laskutus- ja kulutustietojen toimittamisen vähimmäistiheys on direktiivin mukaan ensi vaiheessa 25.10.2020 alkaen neljännesvuosittain pyynnöstä tai jos loppuasiakas on valinnut sähköisen laskutuksen, tai muutoin kaksi kertaa vuodessa. 1.1.2022 lähtien tiedot olisi toimitettava kuukausittain. Ne voidaan myös asettaa saataville internetin kautta ja päivittää niin usein kuin käytettävät mittauslaitteet ja järjestelmät sen mahdollistavat.

Ehdotettu laki energiatehokkuuslain muuttamisesta

Lämpöenergiamittareiden etäluettavuus

Uusille rakennuksille toimitettava kaukolämpö ja kaukojäähdytys olisi vastaisuudessa mitattava etäluettavilla mittareilla. Varsinaista siirtymäaikaa ei ole esitetty, vaan tarkoitus on, että lain voimaantulohetken jälkeen asennettavat mittarit olisivat etäluettavia.

Asennettuja, käytössä olevia lämpöenergiamittareita ei kuitenkaan olisi tarpeen vaihtaa lain muuttumisen vuoksi heti. Direktiiviä seuraten ehdotetaan säädettäväksi, että olemassa olevat mittarit tulisi muuttaa etäluettaviksi tai korvata etäluettavilla mittareilla viimeistään 31.12.2026. Kaukolämmön myynnistä on jo nyt yli 95 prosenttia etäluennan piirissä.

Laskutus- ja kulutustietojen toimittaminen

Lämmitys- ja jäähdytysenergian vähittäismyyjän velvollisuus kulutus- ja polttoainetietojen toimittamiseen asiakkailleen laajenee. Asiakkaan tulisi saada laskun mukana tietoja energiankulutuksesta, kulutuksensa ilmastovaikutuksista, energiantuotannon polttoaineista sekä vertailutietoa muiden samanlaisten kuluttajien energian käytöstä. Tältä osin yksityiskohtainen sääntely on suunniteltu annettavan valtioneuvoston asetuksella, jonka valmistelu on käynnissä työ- ja elinkeinoministeriön johdolla.

Valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin paitsi siitä, minkä tietojen toimittamista laskutus- ja kulutustietoina edellytetään, myös siitä, mitkä tiedot on toimitettava vähintään kerran vuodessa laskutuksen yhteydessä ja mitkä tiedot useammin. Valmistelussa seurataan direktiivissä säädettyä.

Lämmityksen, jäähdytyksen ja lämpimän käyttöveden kulutuksen kustannusten jakaminen

Lisäksi valmistellaan valtioneuvoston asetus, joka sisältää yleisiä säännöksiä lämmityksen, jäähdytyksen ja lämpimän käyttöveden kulutuksen kustannusten jakamisesta. Käytännössä asetus koskisi taloyhtiöitä, jotka ovat kaukolämmityksen piirissä tai joilla on lämpöenergian tuottamista varten oma järjestelmä. Lämmitysenergian kulutusmittauksen osalta kysymykseen voi tulla myös taloyhtiö, jossa poikkeuksellisesti mitataan lämmitysenergian kulutus huoneistokohtaisesti, tai käytössä ovat lämmityskustannusten jakolaitteet. Nämä ovat kuitenkin harvalukuisia tapauksia.

Valtioneuvoston asetuksen valmistelu on käynnissä työ- ja elinkeinoministeriön johdolla.

Muutoksenhaku valvontaviranomaisen päätökseen

Energiatehokkuuslain 32 §:ää ehdotetaan muutettavan vuoden 2020 alussa voimaan tulleen oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain johdosta. Muutoksella saatettaisiin uuden lain kanssa yhdenmukaiseksi energiatehokkuuslain säännös muutoksenhausta valvontaviranomaisen päätökseen.

Vastaavasti muutettaisiin tuotteiden ekologiselle suunnittelulle ja energiamerkinnälle asetettavista vaatimuksista annetun lain 39 (muutoksenhaku ministeriön ja Turvallisuus- ja kemikaaliviraston päätökseen) ja 40 §:ää (muutoksenhaku tarkastuslaitoksen päätökseen).

Muutoksenhakua koskevat muutokset ovat luonteeltaan teknisiä.

Erityisasiantuntija

Eriika Melkas

Liitteet Napsauta tähän hiirellä ja kirjoita liitteiden nimet kukin omalle rivilleen. Rivinvaihto enterillä.

Jakelu

Tiedoksi